

Lõuna-Eesti kogukondade kerksuskeskuste kriisivalmiduse väljakutse

Tegelikult on minul Liivimaa parim kriisikindlus! :)

Eesmärk:

- Kerksuskeskus on kohaliku omavalitsuse või kogukonna hoone/ruum, kust inimene saab kriisi ajal abi, nõu ja infot. Lõuna päästkeskus otsib kõige toimepidevamat ja kriisikindlamat **kogukonna** kerksuskeskust (KEKE) igas oma teeninduspiirkonna maakonnas. Igas Lõuna-Eesti maakonnas valitakse väljakutses osalejate seast üks 2025 aasta kerksuskeskus.
- Sellega märkame ja tunnustame Lõuna-Eesti kogukondade kerksuskeskuste eestvedajaid. Ühtlasi on see hea võimalus edasise kriisivalmiduse alase koostöö kavandamiseks.
- Aasta KEKE valimise kriteeriumid: KEKE toimepidevus (soojus, vesi, toit, info, elekter), personal ja kogukonna tugi, lisandväärtused (internet, vaba aja veetmise võimalused), esmaabivahendid ja -oskused, varjumisvõimalus, KEKE märgisega tähistuse olemasolu, kogukonna kriisiplaani olemasolu jms.
- KEKE väljakutse on väike kogukondade lisanügemine KEKEde valmisoleku kontrolliks ja planeerimiseks, kuna tulemas on sügistormide periood, elutähtsate teenuste (side, elekter jm) katkestuste oht on suurem ja ka julgeolekuolukord on heitlik (nt. küberründed elutähtsatele teenustele külmaperioodil).

Väljakutse aeg: 1.-31. oktoober 2025

Küsimustik: 1.-15. oktoober 2025 saab KEKE eestvedaja registreeruda oma maakonna aasta KEKE konkursile, täites Google Formsis küsimustiku: <https://forms.gle/qd9SLZvjTkeAg3xdA>

Komisjon: 16.-24 oktoober maakondliku komisjoni (päästkeskuse ennetusbüroo, kriisibüroo, päästeapiirkonna juhataja ja spetsialist) külaskäigud KEKEsse, soovi ja võimaluse korral ka KOV kriisikoordinaator (kestus kohapeal ca 1h).

Parima valimine: 27.-28.10.25 maakondliku komisjoni poolt maakonna aasta KEKE valimine.

Tunnustamine: 31.10.25 tulemuste avalikustamine ja auhindade üleandmine (kohapealne visiit kokkuleppel). 1 auhind igasse Lõuna maakonda KEKE võimestamiseks (6 kokku): kriisitoidukast, gaasiga matkapliit ja seinaplaat kirjaga „Maakonna 2025 aasta kerksuskeskus“.

Sihtgrupid (osalema oodatavad ja teadmiseks saadetavad):

- Otseteavitus: Külavanemad, (KOV-de juhid ja kriisikoordinaatorid – kogukondade lisanügemiseks ja teavitamiseks), kogukondade arendajad KOVides, külaliikumine Kodukant Lõuna-Eestis, kõik ENBi poolt koolitatud kogukonnad, kõik KÜSKi Innovatsioonifondi elanikkonnakaitse projekti taotlejad Lõuna-Eestist.
- Avalik kommunikatsioon koos KMOga 1. oktoobril (meiliadressaatidele väljasaatmine, pressiteade, FB, interjvuud).
- Täpsem info Lõuna päästkeskuse ennetusbüroo juhataja Arvi Uustalu'lt arvi.uustalu@paasteamet.ee, 5226361.

Taustamaterjalid KEKE kohta: <https://www.rescue.ee/et/kerksuskeskus>

KERKSUSKESKUS: EESMÄRK, TOIMIMISE PÕHIMÖTTED JA KIRJELDUS

Kerkus on võime reageerida, kohaneda ja taastuda häirivast sündmusest.

Kerkuskeskuse eesmärk on toetada ühiskonna kerkust, andes inimesele abi kriisis. Kerkuskeskus on kohaliku omavalitsuse või kogukonna toimepidev hoone, ruum või muu koht (selleks võib olla näiteks teisaldatav mobiilne varustatud inventariga konteiner, vabatahtlik päästekomando jne.), kus inimene saab kriisi ajal infot, nõu ja abi.

SÜMBOL:

Kerkuskeskus on tähistatud sümboliga:

PÄÄSTEAMET

ASUKOHT:

Kerkuskeskus asub kohas, kus inimesed on harjunud ka tavapäraselt käima, nt linna/vallavalitsuse ruumid, raamatukogu, kultuuri- või rahvamaja, kogukonnakeskus jne. Kerkuskeskuse asukoht peab olema inimesele lihtsasti leitav ja ligipääsetav.

PERSONAL:

Kerkuskeskuses töötavad inimesed, kes on suutelised kriisilukordades tegutseda ja on valmis abistama, oskavad anda vajalikku teavet kriisist ja sellega toimetulemisest. Vajadusel kaasatakse kerkuskeskuse tööse samade oskuste ja teadmistega vabatahtlikke.

AVAMINE:

Kerkuskeskuse avamise protseduur ja elanike teavitamine on kohalikus omavalitsuses/kogukonnas varem kokku lepitud tegevus. Üldjuhul otsustab kriisilukorras kerkuskeskuse avamise omavalitsuse juht.

KERKSUSKESKUSE BAASNÕUDED:

1. Generaatoriga varustatus ja/või generaatori ühendamise valmidus.
2. Minimaalse sidevõimekuse tagamine, lisaks mobiilsidele alternatiivside, milleks võib olla kas töötav lauatelefon, SAT-telefon, käskjalä või muu läbi mõeldud info edastamise viis abivajajani.
3. Personal, kes haldab kerkuskeskust.

KERKSUSKESKUSES SAAB ELANIK:

- Infot kriisi kohta (varjumine, evakuatsioon, käitumisjuhised, jm).
- Joogivett või teavet, kust on võimalik saada joogivett.
- Telefoni laadida või teavet, kus on võimalik telefoni laadida.

KERKSUSKESKUSES PAKUTAVAD LISATEENUSED:

- Tualettruum.
- Toit ja joogivesi.
- Esmaabivahendid.

- Wifi olemasolu.
- Raadio/televisior, mille kaudu ametlike uudiste ja teadaannetega kursis olla.
- Lastenurk, kus laps saab aega veeta, kuni lapsevanem endale vajaliku info kätte saab.
- Psühhosotsiaalne kriisiabi.
- Puhkenurk/ala, kus inimene saab istuda või puhata.

KERKSUSKESKUSTE INFO KOORDINEERIMINE:

Kohalik omavalitsus või muu omanik (kogukond, MTÜ vms) otsustab, kas info kerkuskeskuse asukohast on avalik või mitte. Sellele vaatamata vastutab kohalik omavalitsus selle eest, et kohalikud elanikud oleksid kerkuskeskuste asukohtadest teadlikud, kasutades selleks oma teavituskanaleid (koduleht, sotsiaalmeedia, kohalik ajaleht jne).

Info avalike kerkuskeskuste asukoha ja valmisoleku kohta edastab Päästeameti regionaalsele kriisibüroole kohaliku omavalitsuse üksus. Päästeametile laekunud andmete põhjal kantakse kerkuskeskuste info Maa-ameti kaardikihile. Muudatuste korral (nt kerkuskeskuse asukoha muutus, aadress, kontaktid jne) teavitab kohaliku omavalitsuse üksus Päästeameti regionaalset kriisibürood jooksvalt.